

Diskriminering på kreditmarknaden? En enkätundersökning bland utrikes födda egenföretagare

**LINA ALDÉN
OCH MATS
HAMMARSTEDT**

Lina Aldén är docent i nationalekonomi och verksam vid Linnaeus Centre for Labour Market and Discrimination Studies vid Linnéuniversitetet i Växjö. lina.alden@lnu.se

Mats Hammarstedt är professor i nationalekonomi och forskningsledare vid Linnaeus Centre for Labour Market and Discrimination Studies vid Linnéuniversitetet i Växjö. mats.hammarstedt@lnu.se

Artikeln är en del av projektet ”Hinder och möjligheter för företagande bland utrikes födda inom handels- och service-sektorn” finansierat av Jan Wallanders och Tom Hedelius stiftelse. Författarna tackar redaktionen för *Ekonomisk Debatt* för värdefulla synpunkter.

Vi presenterar resultaten från en enkätundersökning riktad till utrikes födda företagare. Företagare födda i länder utanför Europa upplever sig diskriminerade av kunder, leverantörer och banker i högre grad än andra företagare. De har en högre sannolikhet att få avslag på låneansökningar i banker och betalar högre ränta på beviljade banklån. Resultaten är i linje med vad som framkommit i studier från andra länder. Vi drar slutsatsen att diskriminering, åtminstone delvis, förklarar resultaten. Då en allt större andel utrikes födda i Sverige är aktiva som egenföretagare belyser våra resultat en problematik som är central för integrationen av utrikes födda på arbetsmarknaden.

Forskningen kring utrikes födda företagare har ökat under de senaste årtiondena och studier från flera OECD-länder visar att utrikes födda är överrepresenterade i egenföretagande jämfört med den infödda befolkningen.¹ I flera länder, och inte minst i Sverige, har ofta förhoppningar framförts om att den relativt höga arbetslösheten bland utrikes födda ska kunna minska genom att en ökad andel människor i den utrikes födda befolkningen startar eget företag.

Existerande forskning visar dock inte enbart på en hög andel egenföretagare bland utrikes födda. Olika studier visar dessutom att överlevandegraden bland företag startade av utrikes födda är lägre än bland företag startade av infödda.² Det är väl känt att tillgång till finansiellt kapital är av betydelse för såväl en individs möjligheter att starta eget företag som för företagets möjligheter att överleva.³ Forskningen kring huruvida utrikes födda företagare diskrimineras då de ansöker om finansiellt kapital är trots detta begränsad. I USA har Cavalluzzo och Cavalluzzo (1998), Blanchflower m fl (2003), Blanchard m fl (2008) samt Asiedu m fl (2012) visat att företagare med invandrarbakgrund löper högre risk att få avslag på låneansökningar i banker och dessutom får betala högre ränta på beviljade lån än infödda företagare. Då författarna kontrollerar för ett stort antal bakgrundskaraktäristika hos företagarna och deras företag tolkar de den

¹ Exempel på svenska studier är Hammarstedt (2001, 2004, 2006) samt Andersson och Hammarstedt (2010, 2011a). Bland studier från andra länder i Europa kan nämnas Clark och Drinkwater (2000) samt Constant och Zimmermann (2006).

Bland studier från USA märks exempelvis Borjas (1986), Fairlie och Meyer (1996) samt Robb och Fairlie (2009).

² Svenska studier är Andersson-Joona (2010) och Andersson (2011). Bland studier från USA kan nämnas Lofstrom och Wang (2006) och Fairlie och Robb (2007).

³ Se exempelvis Blanchflower och Oswald (1998).

observerade skillnaden som att etnisk diskriminering förekommer på kreditmarknaden i USA. I Sverige saknas dock i dagsläget helt forskning kring i vilken utsträckning utrikes födda och infödda egenföretagare behandlas olika då de ansöker om finansiellt kapital via banker. Policyrelevansen i denna fråga är uppenbar. Om utrikes födda företagare löper högre risk än infödda företagare att få avslag då de ansöker om lån i banker och dessutom får betala högre ränta än infödda på beviljade lån, försvårar detta för utrikes födda att starta eget företag. Det försvårar även för utrikes föddas företag att expandera och det torde också bidra till att överlevandegraden är lägre bland företag startade av utrikes födda än bland företag startade av infödda i Sverige.

Syftet med denna artikel är att presentera resultaten från en enkät riktad till utrikes födda företagare som var aktiva inom handels- och servicesektorn år 2013.⁴ Enkäten skickades ut till individer som hade företagande i bolagsformen enskild näringsverksamhet som sin huvudsakliga sysselsättning. Enkäten genomfördes i samarbete med Statistiska centralbyrån och skickades ut under perioden september till november 2013. I enkäten tillfrågades de utrikes födda företagarna och en kontrollgrupp av infödda företagare om vilka problem de upplevt under den senaste treårsperioden, vilka problem de möter i dagsläget och vilka problem de förväntar sig under den kommande treårsperioden. Vidare tillfrågades företagarna om huruvida de ansökt om lån från en bank under perioden 2011–13, huruvida lånet blivit beviljat eller ej, samt vilken ränta de fått betala på lånet under förutsättning att lånet beviljats. Resultaten från enkätundersökningen kombineras sedan med data från Statistiska centralbyråns databas LISA, från vilken vi erhåller information om olika bakgrundsegenskaper hos företagarna och företagen. Med hjälp av denna information konstruerar vi olika mått på företagarnas och företagens kreditvärdighet.

Våra resultat visar att företagare födda i länder utanför Europa i större utsträckning än infödda företagare upplever att de diskrimineras av såväl banker som kunder och leverantörer. Vidare löper företagare födda i länder utanför Europa större risk än infödda företagare att få avslag när de ansöker om lån i banker. De får även, i de fall då lånen beviljas, betala högre ränta än infödda företagare. Vi tolkar våra resultat som att diskriminering åtminstone delvis kan förklara såväl varför utrikes födda företagare med utomeuropeisk bakgrund löper högre risk att få avslag då de ansöker om lån i svenska banker som att de får betala högre ränta på sina lån. Oberoende av vad som förklarar resultaten kan vi dock konstatera att utrikes födda och infödda företagare har olika förutsättningar att få tillgång till finansiellt kapital, vilket gör att de har olika förutsättningar att lyckas som företagare. I ett vidare perspektiv påverkar detta integrationen av utrikes födda på arbetsmarknaden i Sverige.

⁴ Tidigare forskning har visat att majoriteten av de utrikes födda som var aktiva som egenföretagare i Sverige är verksamma i just handels- och servicesektorn; se exempelvis Andersson och Hammarstedt (2011b).

1. En enkätundersökning kombinerad med registerdata

Vi använder data från två olika källor. Resultaten från en enkätundersökning utförd i samarbete med Statistiska centralbyrån under perioden september till november 2013 kombineras med data från Statistiska centralbyråns databas LISA.

Enkätundersökningen

I enkätundersökningen kontaktades ett slumpmässigt urval av utrikes födda personer och en kontrollgrupp med infödda personer vilka alla var aktiva som egenföretagare med aktiv näringsverksamhet i handels- och tjänstesektorn i Sverige. Personerna i undersökningen kontaktades via brev under perioden september till november 2013. För att ingå i undersökningen skulle personerna ha varit aktiva som företagare (som huvudsaklig sysselsättning) år 2011 och fortfarande vara aktiva som företagare vid undersökningstidpunkten år 2013. Totalt kontaktades 7 915 personer, varav 6 445 var utrikes födda och 1 470 var infödda. Personerna i undersökningen tillfrågades om när de startat sina företag och i vilken utsträckning de upplevde att *tillgång till finansiellt kapital, lagar och förordningar, tillgång till arbetskraft, diskriminering från kunder, diskriminering från leverantörer och diskriminering från banker* utgjort eller utgjorde ett problem i deras näringsverksamhet. Respondenterna ombads rangordna problemets svårighetsgrad på nivåerna *Mycket stort problem, Ganska stort problem, Mindre problem* och *Inget problem alls*.

Vidare tillfrågades personerna i undersökningen om huruvida de ansökt om ett banklån till sina företag under perioden 2011–13, huruvida lånet blivit beviljat eller ej samt vilken ränta de fått betala på lånet under förutsättning att lånet blivit beviljat. Totalt svarade 2 170 av de utrikes födda företagarna (34 procent) och 671 av de infödda företagarna (46 procent) på enkäten. Bland dem som svarade på enkäten gav 1 564 av de utrikes födda och 567 av de infödda företagarna fullständiga svar. Vidare saknades information från LISA databasen för vissa av individerna vilket gör att det slutliga samplet utgjordes av 1 322 utrikes födda och 534 infödda företagare. Av de utrikes födda företagarna var 663 födda i Europa och 659 födda i länder utanför Europa.

Den relativt låga svarsfrekvensen gör givetvis att resultaten från enkätundersökningen bör tolkas med viss försiktighet. Dock visar en bortfallsanalys på mycket små skillnader mellan de som svarat och de som inte svarat på enkäten vad gäller observerbara egenskaper såsom kön, ålder, utbildningsnivå och inkomster. Detta gäller för såväl den utrikes födda som för den infödda populationen. Vad gäller den utrikes födda populationen framkommer även små skillnader mellan de som svarat och de som inte svarat vad gäller tidpunkt för invandring till Sverige och innehavande av svenskt medborgarskap.

LISA-databasen

Från LISA-databasen vid Statistiska centralbyrån hämtar vi information om bakgrundsvariabler för företagarna och företagen. Vi har information om företagarnas ålder, utbildningsnivå och bostadsort. Vi har även information om individernas arbetsinkomster och kapitalinkomster. Samtliga dessa variabler är från år 2011. För företagen har vi information om resultat, nettoomsättning och antal anställda. Även dessa variabler är från år 2011. Bakgrundsvariablerna från LISA-databasen används som kontrollvariabler i den statistiska analysen.

2. Rapporterade problem och utfall på låneansökningar

Enkät svar och bakgrunds information om företagen

Tabell 1 visar svaren från den första delen av enkätundersökningen. Siffrorna visar den andel som uppgett att de upplever att den aktuella frågan är ett *Mycket stort problem* eller ett *Ganska stort problem*. Det framkommer att egenföretagare födda utanför Europa i allmänhet upplever att de möter mer problem i sin verksamhet än egenföretagare som är födda i Sverige eller andra europeiska länder. Bland egenföretagare födda utanför Europa upplevde 36 procent att tillgång till finansiellt kapital var ett problem. Bland egenföretagare födda i Europa var denna andel 28 procent, medan motsvarande andel bland infödda egenföretagare var 20 procent.

Företagare födda utanför Sverige upplevde även i större utsträckning än infödda företagare att lagar och regler och arbetsgivaravgifter var ett problem. Vidare upplevde en större andel av utrikes födda företagare än infödda företagare att tillgång till arbetskraft var ett problem för deras näringsverksamhet. Bland egenföretagare födda utanför Europa upplevde 24 procent att tillgång till arbetskraft var ett problem. Motsvarande andel bland infödda företagare var 11 procent.

En relativt stor andel av egenföretagarna med utomeuropeisk bakgrund svarade även att de upplever diskriminering från kunder, leverantörer och banker som ett problem. Bland egenföretagare utanför Europa svarade 13 procent att de upplever diskriminering från kunder som ett problem. Motsvarande andel bland infödda egenföretagare var enbart 2 procent. När det gäller diskriminering från banker svarade 21 procent av egenföretagarna från länder utanför Europa att de upplever detta som ett problem, medan 10 procent av de infödda företagarna upplevde liknande diskriminering.

Andelen egenföretagare som ansökt om banklån och andelen som fått avslag på låneansökningar framgår av tabell 2. Bland egenföretagare födda i Sverige ansökte 15 procent om banklån någon gång under perioden 2011–13. Motsvarande andel bland de som var födda i Europa var 22 procent medan 26 procent av egenföretagarna födda utanför Europa ansökte om banklån någon gång under perioden 2011–13. Av tabell 1 framgick att

Tabell 1

Andel egenföretagare i olika grupper som upplevde olika problem i sina verksamheter vid undersökningstillfället (september–november 2013)

Andel (procent) som anser att följande är ett problem i dagsläget	Födda i Sverige	Födda i Europa (utanför Sverige)	Födda i länder utanför Europa
Tillgång till finansiellt kapital	20	28***	36***
Lagar och regler	28	26	32
Arbetsgivaravgifter	23	31***	44***
Tillgång till arbetskraft	11	18***	24***
Upplevd diskriminering från kunder	2	6***	13***
Upplevd diskriminering från leverantörer	4	4	8***
Upplevd diskriminering från banker	10	14**	21***
Antal svarande (absoluta tal)	512	663	659

Anm: Siffrorna anger den andel som uppgivit att respektive problem är ett *Mycket stort problem* eller *Ganska stort problem*. ***,**) och *) indikerar att skillnaden mellan infödda och respektive grupp av utrikes födda är statistisk signifikant på 1-procentsnivån, 5-procentsnivån respektive 10-procentsnivån.

Källa: Egen bearbetning av data som samlats in via utskick av enkät.

Tabell 2

Andel egenföretagare som ansökt om lån i en bank, andel egenföretagare som fått avslag på ansökan om lån i en bank och genomsnittlig ränta på beviljade lån under perioden 2011–13

	Födda i Sverige	Födda i Europa (utanför Sverige)	Födda i länder utanför Europa
Andel som ansökt om banklån (procent)	15	22***	26***
Andel som fått avslag på låneansökan (procent)	25	40**	53***
Genomsnittlig ränta på beviljade lån ²⁾ (procent)	5,2	5,8	6,7***
Antal individer	512	663	659

Anm: Andel som fått avslag på låneansökan beräknas för de egenföretagare som ansökt om lån. Totalt ansökte 389 av egenföretagarna om lån under perioden 2011–13. Av dessa var 75 födda i Sverige, 143 i Europa (utanför Sverige) och 171 i länder utanför Europa. Totalt fick 207 egenföretagare ett lån beviljat under perioden 2011–13. Av dessa var 51 födda i Sverige, 80 i Europa (utanför Sverige) och 76 var födda i länder utanför Europa. ***,**) och *) indikerar att skillnaden mellan infödda och respektive grupp av utrikes födda är statistisk signifikant på 1-procentsnivån, 5-procentsnivån respektive 10-procentsnivån.

Källa: Egen bearbetning av data som samlats in via utskick av enkät.

utrikes födda företagare i större utsträckning än infödda företagare upplever brist på tillgång till finansiellt kapital som ett problem. Det är därför troligt att utrikes födda företagare måste söka mer intensivt efter finansiellt kapital än infödda företagare. Att en större andel utrikes födda företagare än infödda företagare ansöker om banklån är därför inte förvånande.

Vidare framkommer att egenföretagare födda utanför Sverige löper större risk än infödda företagare att få avslag på låneansökningar. Bland egenföretagare från länder utanför Europa som ansökte om banklån under perioden var det fler än hälften av de som sökte som fick avslag på sin låne-

	Födda i Sverige	Födda i Europa (utanför Sverige)	Födda i länder utanför Europa
Antal anställda (förutom ägaren)	0,69	0,77	0,92
Nettoomsättning (tusental kronor)	1 313	1 267	1 574
Rörelseresultat (tusental kronor)	241	237	246
Antal år sedan företaget startades	14,6	9,6	8,1
Antal företag	75	143	171

Tabell 3

Genomsnittligt antal anställda (förutom ägaren), nettoomsättning, rörelseresultat samt företagens ålder år 2011 för företag som ansökt om banklån under perioden 2011–13

Källa: Egen bearbetning av data från SCB:s företagsregister samt av data som samlats in via utskick av enkät (företagets ålder).

ansökan. Bland egenföretagare födda i länder i Europa fick 40 procent avslag på sina låneansökningar medan detta enbart skedde för 25 procent av egenföretagarna från Sverige.

Slutligen framkommer av tabell 2 att egenföretagare från länder utanför Europa även får betala högst ränta på beviljade banklån. Egenföretagare från länder utanför Europa betalade i genomsnitt 6,7 procent i ränta på sina beviljade banklån medan egenföretagare från länder i Europa i genomsnitt fick betala 5,8 procent i ränta på beviljade banklån. Bland infödda egenföretagare uppgick räntan man fick betala på beviljade banklån till 5,2 procent.

Det är även intressant att studera bakgrundsinformation om de företag som ansökte om lån. Tabell 3 visar genomsnittligt antal anställda, nettoomsättning och rörelseresultat för år 2011 för de företag som ansökte om lån under perioden 2011–13. Inga stora skillnader mellan företagen framkommer vad gäller genomsnittligt antal anställda, nettoomsättning och resultat. Företag ägda av utrikes födda från länder utanför Europa har i genomsnitt något fler antal anställda än företag ägda av infödda och företag ägda av utrikes födda från länder i Europa. De har även något högre nettoomsättning och ett bättre resultat.

Av tabell 3 framkommer även att företag ägda av infödda svenskar i genomsnitt är äldre än företag ägda av utrikes födda. I genomsnitt var de företag som ingick i studien och som ägdes av infödda svenskar 15 år gamla år 2011 medan de företag som ägdes av utrikes födda var knappt 10 år gamla vid samma tidpunkt.

Statistiska analyser

Vi har hittills kunnat konstatera att utrikes födda företagare upplever tillgång till finansiellt kapital som ett större problem än infödda företagare. Vi har också kunnat konstatera att framför allt utrikes födda företagare från länder utanför Europa upplever att diskriminering av kunder, leverantörer och banker är ett problem för deras verksamheter. Utrikes födda företagare ansöker i större utsträckning om banklån än infödda företagare. De löper

Tabell 4
Linjära sannolikhetsmodeller av sannolikheten att ansöka om lån och sannolikheten att få avslag på en låneansökan under perioden 2011–13. OLS-regressioner av ränta på beviljade lån under samma tidsperiod (standardfel inom parentes)

Födelseregion	Skillnad i sannolikhet att ansöka om lån (procentenheter)	Skillnad i sannolikhet att få avslag på låneansökan (procentenheter)	Skillnad i ränta på beviljade lån (procentenheter)
Födda i Europa (utanför Sverige)	4,68* (2,39)	10,10 (7,24)	0,43 (0,35)
Födda i länder utanför Europa	6,33** (2,71)	20,37** (8,43)	1,08** (0,49)
Antal observationer	1 834	389	207
R ²	0,103	0,138	0,266

Ann: ***) Statistiskt signifikant på 1-procentnivån. **) Statistiskt signifikant på 5-procentnivån. *) Statistiskt signifikant på 10-procentnivån.

Samtliga specifikationer kontrollerar för egenföretagarnas kön, ålder, utbildningsnivå, arbetsinkomst, kapitalinkomst och bostadsort år 2011. Vidare ingår kontroller för företagets ålder, nettoomsättning, rörelseresultat och antalet anställda år 2011. I skattningen av skillnad i sannolikheten att få avslag på en låneansökan och skattningen av skillnad i ränta på det beviljade lånet kontrolleras för storleken på det ansökta lånet. Slutligen kontrolleras för vilken bransch inom handels- och servicenäringsenheten företaget är aktivt inom. De sex olika branscherna är 1) handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar, 2) parti- och provisionshandel med motorfordon, 3) detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar, 4) transport och magasinering, 5) hotell- och restaurangverksamhet samt 6) personliga tjänster och annan serviceverksamhet.

Jämförelsegruppen i alla regressioner är egenföretagare födda i Sverige. I skattningen i kolumn 1 ingår samtliga egenföretagare, i kolumn 2 de egenföretagare som ansökt om ett lån under perioden 2011–13 och i kolumn 3 de egenföretagare som fått ett lån beviljat under perioden 2011–13.

Källa: Bearbetning av enkätdata.

också större risk än infödda att få avslag på sina låneansökningar och får även betala en högre ränta än infödda på beviljade lån. I syfte att belysa i vilken utsträckning detta förklaras av egenföretagarnas etniska bakgrund skattar vi i detta avsnitt ett antal regressionsmodeller i vilka vi kontrollerar för företagarnas individuella bakgrundsegenskaper, såsom kön, ålder, utbildningsnivå och inkomster. Vi kontrollerar även för företagets ålder, nettoomsättning, rörelseresultat och antalet anställda i företagen samt storleken på det ansökta lånet.

Vi skattar skillnader i sannolikheten att ansöka om lån och sannolikheten att få avslag på en låneansökan mellan olika etniska grupper med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Vi använder oss även av OLS-regression i syfte att belysa huruvida olika etniska grupper får betala olika ränta på beviljade banklån. Resultaten presenteras i tabell 4.

Det framkommer att sannolikheten att ansöka om banklån under perioden 2011–13 var drygt 6 procentenheter högre bland egenföretagare födda utanför Europa än bland infödda egenföretagare. Detta kan jämföras med den skillnad på 11 procentenheter som framkom baserat på undersökningen i tabell 2. Skillnaderna i sannolikheten att ansöka om ett banklån mellan egenföretagare födda utanför Europa och egenföretagare födda i Sverige

minskar således då vi kontrollerar för olika egenskaper hos individerna och deras företag. För egenföretagare födda i Europa var sannolikheten att ansöka om banklån ca 5 procentenheter högre än bland infödda egenföretagare. Även här minskar skillnaden mellan grupperna då vi kontrollerar för olika egenskaper hos individerna och deras företag.

Om vi studerar sannolikheten att få avslag på en låneansökan framkommer inga statistiskt signifikanta skillnader mellan egenföretagare födda i Europa (utanför Sverige) och infödda egenföretagare. Inte heller framkommer några skillnader mellan dessa grupper beträffande den ränta de betalar på beviljade lån. För egenföretagare födda utanför Europa ser situationen annorlunda ut. Sannolikheten att få ett avslag på en låneansökan var drygt 20 procentenheter högre bland egenföretagare som var födda utanför Europa än för infödda företagare då vi kontrollerar för bakgrundsegenskaper hos individerna och deras företag. I tabell 2 framkom att skillnaden i sannolikheten att få ett avslag på en låneansökan mellan företagare födda i länder utanför Europa och företagare födda i Sverige var 28 procentenheter. Således förklaras delar av denna skillnad av egenskaper hos egenföretagarna och deras företag, men en väsentlig och statistiskt signifikant skillnad i sannolikheten att få avslag på en låneansökan kvarstår således även när vi kontrollerat för variabler såsom företagets ålder, rörelseresultat och nettoomsättning och för företagarnas kapitalinkomster.

Egenföretagare födda utanför Europa betalar också högre ränta på beviljade banklån än egenföretagare födda i Sverige. Skillnaden är statistiskt signifikant och uppgår till knappt 1,1 procentenheter. Detta kan jämföras med informationen i tabell 2 som visade på en skillnad i ränta på 1,5 procentenheter mellan egenföretagare födda i Sverige och egenföretagare födda i utomeuropeiska länder. Skillnaden i ränta minskar således något när vi kontrollerar för egenskaper hos individerna och företagen.

3. Varför ser det ut så här och vilka blir konsekvenserna?

I denna artikel har vi presenterat resultaten från en enkätundersökning riktad till utrikes födda företagare aktiva inom handels- och servicenäringen i Sverige. De företagare som svarade på enkäten drev sin verksamhet som enskild näringsverksamhet. Resultaten visar att utrikes födda företagare i större utsträckning än infödda företagare ser tillgång till finansiellt kapital som ett problem i sin näringsverksamhet. Vidare visar resultaten att företagare födda i länder utanför Europa i högre grad än andra företagare upplever sig diskriminerade av kunder, leverantörer och banker.

Utrikes födda företagare ansöker om banklån i större utsträckning än infödda företagare. Detta resultat är i linje med det faktum att utrikes födda i större utsträckning än infödda upplever att de har problem med tillgång till finansiellt kapital. Ett skäl till varför utrikes födda företagare söker banklån i större utsträckning än infödda företagare kan vara att företagen som drivs

av utrikes födda är yngre än företagen som drivs av infödda och därför i högre grad behöver lånefinansiera för att komma igång med sin verksamhet. En annan förklaring till varför utrikes födda företagare är mer benägna än infödda att ansöka om lån i banker kan finnas i det faktum att vi studerar bolagsformen enskild näringsverksamhet. Det är inte orimligt att anta att infödda företagare med stort behov av finansiellt kapital i stället driver sina företag som aktiebolag.⁵

Företagare från länder utanför Europa har en högre sannolikhet att få avslag på låneansökningar i banker än infödda företagare. De betalar också högre ränta än infödda företagare på beviljade banklån. Det kan finnas olika förklaringar till detta resultat. Förklaringar kan finnas i faktorer som vi inte har haft möjlighet att kontrollera för i denna undersökning. Men förklaringen kan också, åtminstone delvis, finnas i förekomsten av etnisk diskriminering på lånemarknaden. Man bör här notera att resultaten från denna studie ligger helt i linje med de resultat som framkommit i tidigare studier av etnisk diskriminering på kreditmarknaden. Såväl Cavalluzzo och Cavalluzzo (1998), Blanchflower m fl (2003), Blanchard m fl (2008) som Asiedu m fl (2012) konstaterar med liknande metoder som de som använts i vår studie att diskriminering förekommer mot egenföretagare från etniska minoritetsgrupper på kreditmarknaden i USA. Vidare ligger resultaten också i linje med den forskning som visat att vissa grupper av utomeuropeiska invandrare diskrimineras på såväl arbets- som bostadsmarknaden i Sverige.⁶ Mot denna bakgrund finner vi det rimligt att dra slutsatsen att diskriminering, åtminstone delvis, förklarar de skillnader i utfallet på kreditmarknaden som vi kunnat observera mellan utomeuropeiska företagare och infödda företagare i vår undersökning.

Oberoende av vad som förklarar de skillnader vi observerat kan vi dock konstatera att det faktum att vissa grupper av utrikes födda företagare har svårigheter att få tillgång till finansiellt kapital försvårar för dem att lyckas i sina näringsverksamheter. Begränsad tillgång till finansiellt kapital gör det svårare att starta företag, men det gör det också svårare för företaget att expandera och det minskar företagets möjligheter att överleva på längre sikt.

Resultaten från undersökningen ger oss ny information om integrationen av utrikes födda i Sverige. Vi vet från tidigare forskning att etnisk diskriminering förekommer på såväl arbets- som bostadsmarknaden. Resultaten från denna undersökning visar att samma situation tenderar att återkomma även för utrikes födda egenföretagare på kreditmarknaden. I det senare fallet försämrar detta möjligheterna till ett lyckosamt företagande för utrikes födda. Mot bakgrund av att en allt större andel utrikes födda i Sverige är aktiva som egenföretagare belyser våra resultat en problematik som är central för integrationen av utrikes födda på arbetsmarknaden i Sverige.

⁵ Tidigare forskning har visat att infödda företagare oftare än utrikes födda företagare driver sina bolag som aktiebolag; se Andersson och Hammarstedt (2011b).

⁶ Se Carlsson och Rooth (2007) och Ahmed och Hammarstedt (2008).

- Ahmed, A och M Hammarstedt (2008), "Discrimination in the Rental Housing Market – A Field Experiment on the Internet", *Journal of Urban Economics*, vol 64, s 362–372.
- Andersson, L (2011), "Occupational Choice and Returns to Self-employment among Immigrants", *International Journal of Manpower*, vol 32, s 900–922.
- Andersson, L och M Hammarstedt (2010), "Intergenerational Transmissions in Immigrant Self-Employment: Evidence from Three Generations", *Small Business Economics*, vol 34, s 261–276.
- Andersson, L och M Hammarstedt (2011a), "Transmission of Self-Employment across Immigrant Generations: The Importance of Ethnic Background and Gender", *Review of Economics of the Household*, vol 9, s 555–577.
- Andersson, L och M Hammarstedt (2011b), "Invandrares egenföretagande – trender, branscher, storlek och resultat", *Ekonomisk Debatt*, årg 39, nr 2, s 31–39.
- Andersson-Joona, P (2010), "Exits from Self-Employment: Is There a Native-Immigrant Difference in Sweden?", *International Migration Review*, vol 44, s 539–559.
- Asiedu, E, J A Freeman och A Nti-Addae (2012), "Access to Credit by Small Businesses: How Relevant are Race, Ethnicity and Gender?", *American Economic Review: Papers & Proceedings*, vol 102, s 532–537.
- Blanchard, L, B Zhao och J Yinger (2008), "Do Lenders Discriminate against Minority and Woman Entrepreneurs?", *Journal of Urban Economics*, vol 63, s 467–497.
- Blanchflower, D G, P B Levine och D J Zimmermann (2003), "Discrimination in the Small-Business Credit Market", *Review of Economics and Statistics*, vol 85, s 930–943.
- Blanchflower, D G och A Oswald (1998), "What Makes an Entrepreneur?", *Journal of Labor Economics*, vol 16, s 26–60.
- Borjas, G J (1986), "The Self-Employment Experience of Immigrants", *Journal of Human Resources*, vol 21, s 487–506.
- Carlsson, M och D O Rooth (2007), "Evidence of Ethnic Discrimination in the Swedish Labour Market Using Experimental Data", *Labour Economics*, vol 14, s 716–729.
- Cavalluzzo, K S och L C Cavalluzzo (1998), "Market Structure and Discrimination: The Case of Small Businesses", *Journal of Money, Credit and Banking*, vol 30, s 771–792.
- Clark, K och S Drinkwater (2000), "Pushed Out or Pulled In? Self-employment among Ethnic Minorities in England and Wales", *Labour Economics*, vol 7, s 603–628.
- Constant, A och K F Zimmermann (2006), "The Making of Entrepreneurs in Germany: Are Immigrants and Natives Alike?", *Small Business Economics*, vol 26, s 279–300.
- Fairlie, R W och B D Meyer (1996), "Ethnic and Racial Self-Employment Differences and Possible Explanations", *Journal of Human Resources*, vol 31, s 757–793.
- Fairlie, R W och A M Robb (2007), "Why Are Black-Owned Businesses Less Successful than White-Owned Businesses? The Role of Families, Inheritances, and Business Human Capital", *Journal of Labor Economics*, vol 25, s 289–323.
- Hammarstedt, M (2001), "Immigrant Self-Employment in Sweden – Its Variation and Some Possible Determinants", *Entrepreneurship and Regional Development*, vol 13, s 147–161.
- Hammarstedt, M (2004), "Self-Employment among Immigrants in Sweden – An Analysis of Intragroup Differences", *Small Business Economics*, vol 23, s 115–126.
- Hammarstedt, M (2006), "The Predicted Earnings Differential and Immigrant Self-Employment in Sweden", *Applied Economics*, vol 38, s 619–630.
- Lofstrom, M och C Wang (2006), "Hispanic Self-Employment: A Dynamic Analysis of Business Ownership", IZA Discussion Paper 2101, Bonn.
- Robb, A M och R W Fairlie (2009), "Determinants of Business Success: An Examination of Asian-Owned Businesses in the US", *Journal of Population Economics*, vol 22, s 253–266.